

МАРКО АДАМОВИЋ, 13 месеци:

- Летос се нигде није могло ићи без пешира. Па ни на сликање! Мама ми је купила овај - прави мушки. И свиђа ми се како ми стоји.

САРА СТРИЧЕВИЋ, 2 године:

- Други рођендан ми је 15. септембра и прву честитку добијам од моје баке Вероне. На овај начин - мојом сличицом у вашој "Радосници"! Хвала бакице - волим и ја тебе!

НИНА ОБРАДОВИЋ, 6 месеци:

- Мој осмех! Нико му не може одолети! А пошто сам ја једна добрица од бебе - свима га радо поклањам!

КУВАЈТЕ СА НАМА

Рецепт препоручује:
Ана Гужвањ,
Савез жена
Западнобачког округа

ПОДЕРАНЕ ГАЂЕ

Потребно је: од 200 до 300 г брашна, 4 жуманцета, 3 кашике павлаке или кајмака, на врх ножа соли и пола шамплице чајног рума

Припрема: У брашно ставити жуманца, павлаку и остале састојке и умесити глатко тесто. Развити кору као за резанце (дебљине 3 мм), и исећи на масти или уљу. Посути ситним шећером.

АНА, МАРКО и НИКОЛА, 7 месеци:

- Баш је леп овај родни град наше мајке. Ваш и њен Сомбор! И ми ових дана "шетамо" и уживамо на главној улици. Данас се враћамо кући, али доћићемо опет. Три пута обећавам!

Инес Радојчић и Новица Тривуновић

У БАШТИ АДАМА САБОА

СИЈАМСКИ КРАСТАВАЦ

Адам Сабо, пензионер из Бездана, убрао је необичан краставац у својој башти у Источној улици. Наиме, природа се поиграла и два плода израсла су састављена као сијамски близанци. Овај дупли "чудак" из баште дугачак је 21,50 цм, широк 11,50 цм, а тежак 800 грама. Ове године, како нам рече Адам, краставци су одлично родили, ал' природа се поиграла само са ова два плода.

С. Тривуновић

ДРУГА СТРАНА ЖИВОТА
Центар за социјални рад

Пишу: Божана
Пинтарић и Роберт
Хаук, психолози-
психотерапеути

РЕД РОЂЕЊА И БРАЧНИ КОНФЛИКТИ

Када је породична хијерархија у питању, нарочито у породицама "новог доба", удео у доношењу важних одлука може међу брачним партнерима значајно зависити од тога који су по редоследу рођења међу сопственим браћом и сестрама.

Прворођено дете генерално има као контекст одрастања релативно неискусне и плашљиве родитеље, који сопствену несигурност настоје заменити са много "чињења"; воде рачуна о већем броју ситних потреба детета, све се чини подједнако важно и неодложно. То и код детета рађа доживљај да су његове потребе примарне у хијерархији свих потреба у околини и то може остати трајно уверење и у одраслом добу. Другорођени, навика да дели од најранијег периода и учећи на примеру покушаја и погрешки старијег брата или сестре (шта се сме, а шта не сме), настоји задржати позицију посматрача и касније.

Брак који чине прворођени зато често има конфликти који су резултат "битке за надређену позицију", а брак другорођених је онај у коме се са одлукама оклева, јер се другорођени тешко опредељују шта је важно и радије би одлуку о приоритетима поверили другом ("битка за подређену позицију").

Прворођени и другорођени у истом браку - то је већ помало померена равнотежа: другорођени може одустати од иницијативе, али ће временом евентуално почети да сумња да доминантнији партнер не води рачуна о његовим потребама, жељама, ставовима, да је оштећен одлукама које су донете.

Склоност доминацији или потчињавању у партнерском односу свакако зависи и од овог феномена, али није искључиви критеријум за процену тога шта се у партнерској релацији дешава, већ је само још једна равна анализе брачне дијаде.

ЗДРАВЉЕ ЈЕ У МОДИ

Центар за превенцију

Пише: Мирјана Бараћ,
дипл. дефектолог-логопед,
Школски диспанзер

АРТИКУЛАЦИОНИ ПОРЕМЕЋАЈИ

Артикулација значи изговор, односно образовање и изговарање гласова одређеног језика у коме водеће место имају говорни органи. Вербална артикулација је покрет говорних органа који регулише проток ваздушне струје. Сваки глас има своје специфичности како у покрету говорног органа, тако и у протоку ваздушне струје. Измењен проток ваздушне струје је последица промене функције говорних органа, што за последицу има артикулациони поремећај. Патолошка артикулација даје измењену акустичку слику гласа као и говора. Поремећаји артикулације могу бити различитог типа и степена оштећења. У неким случајевима су једва приметни, а неки артикулациони поремећаји могу да буду упадљиви до те мере да је вербална комуникација потпуно неразумљива за ширу социјалну средину. Овако поремећена социјална комуникација неминовно захтева логопедски третман.

Поремећаји артикулације се могу поделити на: Функционалне поремећаје (функционалне дислалије) и органске поремећаје (органске дислалије).

Функционална дислалија је поремећај артикулације који настаје као последица неправилног протока ваздушне струје при артикулацији одређеног гласа што у основи има измењену функцију артикулатора (погрешна функција усана, језика, непца, позиција виличног угла), као и неиздиференцираног фонемског слуха.

Органске дислалије делимо на оне које су настале као последица повреда или болести централног нервног система, као и на оне које су настале услед повреде или болести кранијалних нерава који учествују у процесу артикулације. Ове дислалије називамо централне дислалије.

Дислалије које су настале као последица патолошких стања вилице, зуба, непца и валоварингеалног механизма, називају се периферне дислалије.

Тежина артикулационих поремећаја без разлике да ли су функционалног или органског порекла, могу бити различитог степена (лаког, средњег и тешког).

МЕДИЦИНСКИ БУКВАР

Завод за јавно здравље

Пише:
др Наталија Баришић,
руководилац Одсека за
промоцију здравља

У сусрет Светском дану срца (27. септембар) -
Фактори ризика:

ГОЈАЗНОСТ

Гојазност представља оптерећење за срце и крвне судове, а може да буде и фактор ризика за настанак других поремећаја: високог крвног притиска, шећерне болести, поремећаја метаболизма масти и др.

Израчунајте ваш индекс телесне масе (BMI=Body Mass Index), тако што ћете телесну масу (у килограмима) да поделите са телесном висином (у метрима) на квадрат (Тм/тв²). Категорије БМИ су: ≤ 18,5 = потхрањеност; 18,5 - 24,9 = нормална ухрањеност; ≥ 25 = прекомерна ухрањеност; 25 - 29,9 = прекомерна телесна тежина (предгојазност); ≥ 30 = гојазност; 30 - 34,9 = гојазност првог степена, 35 - 39,9 = гојазност другог степена, ≥ 40 = гојазност трећег степена.

Проблем прекомерне ухрањености (BMI > 25) има 54% становника Србије, при чему је 36,7% одраслих предгојазно, док је 17,3% гојазно. Највећу укупну стопу (предгојазност + гојазност) код одраслог становништва има Војводина (58,5%).

Још један параметар који показује да ли се већи део масног ткива налази изнад и око струка (тело облика „јабукe“), или испод струка (тело облика „крушке“) је однос струк - кукова (WHR=Waist to Hip Ratio). Израчунава се тако што се обим струка (у цм) подели са обимом кукова (у цм). Ако је већи од 0,85 код жена, и од 1 код мушкараца, знак је да постоји гојазност која оптерећује срце и крвне судове. Већ и сам обим струка, уз индекс телесне масе, може битно указати на проблем гојазности: обим већи од 80 цм код жена, и 94 цм код мушкараца, говори да се ради о прекомерној телесној маси, а већи од 88 цм код жена и 102 цм код мушкараца, да се ради о гојазности.